

KINH NGHIỆM THÀNH CÔNG CỦA HÀN QUỐC VỀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

ThS. NGÔ VĂN TOẠI

Hàn Quốc, một quốc gia Đông Á, có diện tích tự nhiên 100.140 km² trong đó khoảng 70% là vùng núi; dân số 50,062 triệu (2009) với mật độ 488 người/ km², Từ một nước nghèo sau chiến tranh Nam - Bắc Triều Tiên những năm 50 của thế kỷ trước, Hàn Quốc nay trở thành một con rồng Châu Á và đã đứng trong nhóm các nước phát triển G20. Thu nhập bình quân đầu người năm 2009 là 17.700 USD, năm 2010 khoảng 20.000 USD.

Thế giới biết đến Hàn Quốc không chỉ về thành công trong phát triển kinh tế nói chung, mà còn biết đến một đất nước có kỳ tích về phát triển nông thôn. Chỉ trong 26 năm Hàn Quốc đã thành công trong xây dựng nông thôn mới. Về mặt thời gian, kỳ tích này của Hàn Quốc đã vượt xa những thành công về phát triển nông thôn của các nước phát triển khác như Nhật: 73 năm; Mỹ: 96 năm; Anh: 116 năm.

Có thể nói rằng, thành công của Hàn Quốc trong phát triển nông thôn gắn liền với thành công của phong trào Seamaul. Trong tiếng Hàn, Saemaul là sự kết hợp của "Sae" có nghĩa là "mới"

và "maul" có nghĩa là ngôi làng. Saemaul là phát triển hoặc cải cách cộng đồng thành một nơi tốt đẹp hơn, cuộc sống tốt đẹp hơn, cho tất cả mọi người, không chỉ về vật chất mà cả về tinh thần cho thế hệ mai sau.

Vào những năm 60 của thế kỷ trước, nông thôn Hàn Quốc còn hết sức lạc hậu, đời sống nhân dân còn gặp vô vàn khó khăn. Cả nước có đến 74% dân thuộc vào nhóm nghèo đói và chỉ 20% có thể tiếp cận với điện, nhưng thiên tai lũ lụt triền miên, người dân Hàn Quốc phải gánh chịu và phải tự khắc phục hậu quả. Lũ lụt năm 1969, là một trận lũ lịch sử có sức phá hoại rất lớn, người dân ở Hàn Quốc phải tu sửa lại nhà cửa và đường xá mà không có sự hỗ trợ từ Chính phủ. Điều này, làm tổng thống đương nhiệm Park Chung Hee suy nghĩ là làm sao để phát triển kinh tế vùng nông thôn và ông nhận ra rằng, sự trợ giúp của Chính phủ cũng vô nghĩa nếu người dân không tự giúp chính mình, hơn nữa khuyến khích nội lực trong cộng đồng nông thôn và mở rộng hợp tác là chìa khóa phát triển nông thôn, ý tưởng này chính là nền tảng của phong trào Saemaul.

Trong quá trình tiến hành phong trào Saemaul để canh tân nông thôn, Chính phủ đã vạch ra đường lối chỉ đạo thực tiễn là “đi từng bước, dừng quá nhiều, quá nhanh”; đối với chính quyền là không được cưỡng ép người dân và tất cả các dự án phải có tác dụng nâng cao lợi ích chung cùng lợi ích của nông dân. Còn đối với nông dân, họ phải tự làm việc để thay đổi vận mệnh của mình. Trong việc khuyến khích nông dân, chính quyền sẽ giúp đỡ và ưu tiên trợ giúp những người chứng tỏ có tinh thần cao về tự lực và hợp tác.

Với đường lối chỉ đạo như vậy, Chính phủ đã liên tục điều chỉnh chính sách hỗ trợ phát triển để phù hợp với tình hình thực tiễn. Năm 1971, các dự án phát triển nông thôn thực hiện hỗ trợ cho 33 nghìn làng với mỗi làng là 300 bao xi măng. Đất đai và công lao động do người dân trong chính các làng đó bỏ ra. Đến năm 1972, chiến lược đầu tư được điều chỉnh, Chính phủ đã lựa chọn một nửa số làng đã thực hiện tốt hơn để tiếp tục hỗ trợ trong số 33 nghìn làng của năm 1971. Nhưng Nhà nước đã tăng cường đầu tư cho các làng này thêm một tấn thép và tăng lên 500 bao xi măng.

Để khuyến khích của hoạt động của từng làng, chính quyền thực hiện việc đánh giá và xếp loại các làng theo ba nhóm: nhóm làng tích cực nhất, nhóm trung bình và nhóm cơ bản. Bằng việc trao thưởng cho mỗi làng 2.000 đô la Mỹ nếu được thăng nhóm

xếp hạng nhờ đẩy nhanh quá trình xây dựng nông thôn mới, chương trình đã tạo sự chuyển biến rõ rệt nhờ việc phân loại các nhóm làng trong những năm sau đó.

Mặt khác, nhằm thực hiện có hiệu quả quá trình hỗ trợ cho các làng, dự án nông thôn mới đặc biệt quan tâm đến nhân tố con người. Trình độ văn hoá của người dân nông thôn rất thấp, cho nên việc phổ biến chính sách gặp phải không ít khó khăn. Để khắc phục hạn chế này, các dự án chú trọng vào việc phát triển đội ngũ cán bộ cấp làng, cán bộ chính quyền địa phương và Chính phủ cũng rất coi trọng việc xử lý những cán bộ tham nhũng. Tổng thống đương nhiệm Park Chung Hee đã từng nói trước 20.000 sinh viên Đại học Seoul: “...Tôi sẽ đem bắn bất cứ kẻ nào ăn cắp của công dù chỉ một đồng...” và trong quá trình lãnh đạo đất nước ông đã xử lý kiên quyết với tề tham nhũng.

Song song với việc xây dựng cơ sở hạ tầng như: đường xá cầu cống, điện, thủy lợi, nước sạch sinh hoạt...vv. bộ mặt nông thôn Hàn Quốc cũng thay đổi nhờ việc ngôi nhà, bê tông hóa nhà ở của người dân. Không những thế, Chính phủ còn chú trọng vào các dự án tăng thu nhập cho nông dân bằng việc hỗ trợ và khuyến khích sản xuất, chế biến, kinh doanh nhiều mặt hàng nông sản, tăng cường các cơ sở đào tạo nghề nông. Cuộc cách mạng xanh thập niên 70 và cách

mạng trắng thập niên 80 của thế kỷ trước trong lĩnh vực nông nghiệp đã mang lại những kỹ thuật canh tác mới, các loại giống mới được đưa vào sản xuất tăng năng suất và chất lượng nông sản.

Ngoài ra, Chính phủ Hàn Quốc còn áp dụng chính sách miễn thuế các mặt hàng như: xăng dầu, máy móc nông nghiệp, giá điện rẻ cho chế biến nông sản. Ngân hàng Nông nghiệp cho doanh nghiệp vay vốn đầu tư về nông thôn với lãi suất giảm 2% so với đầu tư vào ngành nghề khác. Nhờ đó, sức cạnh tranh của nông sản Hàn Quốc được nâng lên, thu nhập của người dân tăng lên đáng kể. Kết quả tới năm 1974 thu nhập người dân ở nông thôn đã cao hơn ở thành thị. Năm 1977 hầu hết các xã đã có thể độc lập về kinh tế. Thu nhập của nông dân Hàn Quốc từ đó vẫn tăng lên đều đặn. Mức độ chênh lệch về thu nhập của nông dân và thị dân luôn được duy trì với khoảng cách nhỏ, năm 2010 thu nhập của nông dân bằng khoảng 85% thu nhập thị dân.

Sau gần ba mươi năm từ đầu thập kỷ 70 đến cuối thập kỷ 90 của thế kỷ trước, phong trào Seamaul qua việc hoạch định chu đáo, đầu tư sáng suốt và nhất là khéo léo giác ngộ nông dân về sự thăng tiến đời sống, đã dấy lên lòng nhiệt thành, tinh thần sáng tạo và nỗ lực chung của nông dân trong việc thực hiện các dự án phát triển nông thôn theo sự lựa chọn của chính họ. Với chất xúc tác của tinh thần

Seamaul, cơ sở hạ tầng nông thôn thay thay đổi, thu nhập người nông dân không ngừng tăng lên gần bằng thu nhập thị dân, họ đã tự thay đổi được đời sống của mình và làm biến đổi toàn diện nông thôn Hàn Quốc.

Thành công của Hàn Quốc trong xây dựng nông thôn mới đã được nhiều nước trên thế giới học tập. Với Việt Nam, chúng ta bắt đầu chương trình quốc gia về xây dựng nông thôn mới có thể rút ra được những kinh nghiệm sau:

1. *Lấy sức dân là chính, người dân tự đưa ra ý tưởng về quy hoạch, xây dựng, quản lý, sử dụng*: việc xây dựng nông thôn mới phải xác định vai trò tự lực, chủ đạo từ phát hiện nhu cầu đến cách làm và quản lý của người dân mới đảm bảo tính xác thực, cần thiết và phát huy được tiềm năng từ người dân.

2. *Làm thí điểm diện hẹp và lựa chọn nơi nào làm tốt để làm hạt nhân phát triển tiếp theo*: làm được điều này sẽ có những điều chỉnh trong việc xây dựng nông thôn mới phù hợp với điều kiện nông thôn Việt Nam, con người Việt Nam và văn hóa Việt Nam.

3. *Tuyên truyền, kêu gọi người dân về tinh thần đoàn kết, tự vươn lên, xóa bỏ tư tưởng thụ động, trông chờ và bằng lòng với những gì đang có*: ở vùng nông thôn, đặc biệt ở vùng sâu vùng xa, có một bộ phận dân cư với trình độ học vấn thấp, dễ tự mãn với

hiện tại, không thích thay đổi, do đó dù hướng thay đổi có tốt lên thì cũng không dễ làm chuyển biến nhận thức của họ để vươn lên, tiếp thu cái mới một cách tích cực. Mặt khác xây dựng nông thôn mới là xây dựng cộng đồng nông thôn do đó cần sự đoàn kết gắn bó, tình làng nghĩa xóm để giúp đỡ nhau cùng vươn lên. Chính vì vậy, làm tốt công tác tuyên truyền sẽ đẩy lên tinh thần tương thân tương ái và tinh thần tự vươn lên của người dân giúp cho họ tự thay đổi cuộc đời của họ cả mức sống và lối sống, tức là đã thay đổi được bộ mặt nông thôn.

4. *Khen thưởng, khuyến khích kịp thời*: cần tránh tư tưởng bình quân, cào bằng, những nơi làm tốt hơn sẽ được khen thưởng và được ưu tiên đầu tư nhiều hơn, có như vậy mới khuyến khích được những nơi làm tốt.

5. *Xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác phát triển nông thôn chuyên nghiệp*: bởi đặc thù công việc là phải làm việc với nông dân, gắn bó với nông dân, thấu hiểu nông dân, lại phải ở những vùng xa xôi, điều kiện khó khăn về công việc cũng như sinh hoạt. Do đó cán bộ phải được đào tạo có đủ trình độ, năng lực, phẩm chất và sự tận tâm mới đáp ứng được yêu cầu công việc.

6. *Xử lý nghiêm những cán bộ tham nhũng*: việc xử lý tham nhũng, trước hết sẽ làm gương cho kẻ khác và tạo niềm tin trong nhân dân, đồng thời đảm bảo rằng tất cả vật lực, tài lực huy

động từ các nguồn đều được sử dụng vào các dự án phát triển nông thôn mới.

7. *Nhà nước cần có chính sách phù hợp hỗ trợ nông dân* nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho sản xuất nông nghiệp và tăng sức cạnh tranh cho nông sản Việt Nam, cũng như chính sách tạo việc làm cho lao động dư thừa ở nông thôn.

Kinh nghiệm thành công của Hàn Quốc về xây dựng nông thôn mới cho ta thấy rằng, quá trình xây dựng nông thôn mới chỉ thực sự thành công, khi chính người nông dân tự làm chủ vận mệnh của mình, với sự hỗ trợ của Nhà nước để thay đổi toàn diện bộ mặt nông thôn cùng với việc tăng thu nhập một cách ổn định ./.

Tài liệu tham khảo

1. Agriculture policy development in Korea and current issues - *Lee Chull, Ministry for Food, Agriculture, Forestry and Fisheries.*
2. Kinh nghiệm phát triển nông thôn ở Hàn Quốc
<http://www.baomoi.com/Home/KinhTe/kinhtenongthon.com.vn>